

STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI ÎN RAIONUL OCNÎȚA

Valeria LEBEDEVA, studentă, Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți
Conducător științific: **Victor CAPCELEA**, dr., conf. univ.

Abstract: *In this scientific article, the main results of the study of the ethnic structure in the Ocnîța district are presented, both at the general level and in the territorial aspect. The statistical data published by the National Bureau of Statistics were used in the elaboration of this research, as well as the data presented by the Ocnîța Statistics Department.*

Keywords: *the ethnic structure of the population, Moldovans, national minorities, Ukrainians, Gypsies, Ocnîța district.*

Introducere

Raionul Ocnîța este amplasat în partea de nord-est a Republicii Moldova, la o distanță de 236 km de municipiul Chișinău, se mărginește la nord cu Ucraina (regiunile Cernăuți și Vinița), la vest cu raionul Briceni, la sud-vest cu raionul Edineț și la sud cu raionul Dondușeni [2]. Suprafața totală a raionului Ocnîța este de circa 597 km² [1].

În conformitate cu Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764-XV din 27.12.2001 [3], raionul Ocnîța este constituit în total din 33 de localități, din care: 3 orașe, 18 sate (comune) și 30 de localități din componența satelor (comunelor).

Elementul etnic al populației se află într-o interacțiune cu astfel de procese demografice precum natalitatea, bilanțul natural și cel migratoriu, structura economică a populației, amplasarea ei pe medii [5].

Metodologia cercetării

„Etnos” constituie un termen grecesc care semnifică comunitățile umane (de la trib până la popor, nație) răspândite pe suprafața Terrei [8]. Studiile recente demonstrează că structura etnică a populației este foarte complexă [6].

Atribuția etnică a populației reprezintă una dintre principalele aspecte ale populației și un criteriu fundamental de diferențiere a structurii ei [9]. Fiecare etnie dispune de câteva particularități specifice, cum ar fi: limba vorbită, originea și conștiința națională, obiceiurile și tradițiile moștenite ș.a. [5].

Din punct de vedere conceptual în cercetările de demografice există mai multe criterii de structurare a populației [11]: pe sexe, pe grupe de vârstă, națională, religioasă, pe medii, pe sectoare economice.

Structurarea etnică a populației a fost un proces istoric îndelungat, cu perioade complicate, care au generat situații deosebit de complexe. În asemenea condiții s-a realizat selecția elementelor comune care definesc, astăzi, conținutul noțiunii de etnie.

Diversitatea etnică și lingvistică a populației Republicii Moldova, la nivel național, regional și local este relevată de datele conținute în recensămintele populației. În studiul planificat s-au utilizat datele statistice din Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2014, efectuat prin cercetare exhaustivă, de către Biroul Național de Statistică.

Structura etnică a populației. Structura etnică a populației se determină ca raport între numărul populației unei etnii (P_x) și numărul total al populației (P), exprimat în procente [10]:

$$S_x = \frac{P_x}{P} \cdot 100$$

La elaborarea acestei lucrări au fost folosite diferite metode de cercetare, dintre care noi remarcăm: *metoda studiului bibliografic* (utilizată la selectarea indicilor demografici și a modului lor de determinare în prezentul studiu), *metoda statistic-matematică* (aplicată la calcularea structurii etnice a populației exprimată în procente), *metoda cartografică* (implementată la analiza spațială a structurii etnice a populației în baza materialelor cartografice).

Rezultate și discuții

Populația raionului Ocnița din punct de vedere etnic este neomogenă. La recensământul din anul 2014 [7], în componența etnică a raionului Ocnița majoritatea este deținută de moldoveni, cărora le revine 62,4%, după care urmează ucrainenii cu 25,3% și apoi romii cu 6,8%. Restul etniilor le revin 5,5% (fig. 1).

Populația de origine ucraineană este concentrată mai cu seamă în localitățile rurale: Unguri (91,4%), Naslavcea (80,9%) și Coreșăuți (61,2%) (fig. 2), unde au migrat într-un număr mare atât în sec. al XIX-lea, cât și în perioada postbelică. Ucrainenii constituie un procent relativ mare în raionul Ocnița, care au migrat pe aceste meleaguri din Ucraina în sec. XVIII – XIX.

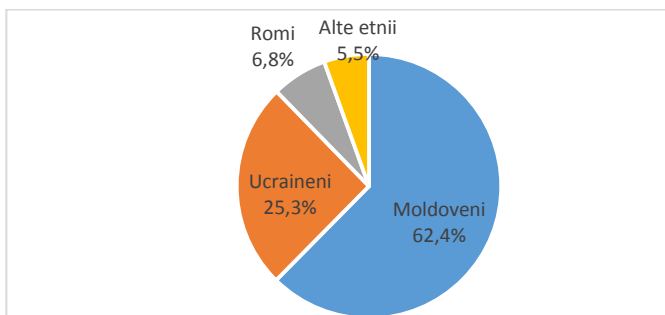

Fig. 1. Structura etnică a populației raionului Ocnița, 2014 [4, 7]

După componența etnică pe teritoriul raionului Ocnița există cinci tipuri de localități. Tipul și numărul lor sunt indicate în tabelele 1 și 2.

Tablelul 1. Structura populației pe primăriile raionului Ocnița potrivit etniei declarate, 2014 [7]

Primăria	Moldoveni / Români	Ucraineni	Ruși	Romi	Alte etnii
or. Ocnița	57,3	24,8	15,6	-	2,3
or. Otaci	7,6	33,8	-	52,4	6,2
or. Frunză	45,7	42,2	9,1	-	3,0
Bârlădeni	50,3	45,3	3,1	-	1,3
Bârnova	98,2	1,1	-	-	0,7
Calarașovca	94,7	-	3,4	-	1,9
Clocușna	98,9	0,6	-	-	0,5
Corestăuți	33,9	61,2	3,9	-	1,0
Dângenii	98,0	1,0	0,4	-	0,6
Gârbova	96,4	1,6	-	0,8	-1,2
Grinăuți-Moldova	95,6	2,0	-	1,3	-1,1
Hădărăuți	98,3	1,4	-	-	0,3
Lencăuți	95,7	2,8	-	-	-1,5
Lipnic	91,4	4,6	2,2	-	-1,8
Mereșeuca	96,1	3,5	-	-	-0,4
Mihălășeni	96,7	2,0	-	-	-1,3
Naslavcea	12,3	80,9	5,2	-	-1,6
Ocnița	98,6	0,9	-	-	-0,5
Sauca	97,8	1,9	-	-	-0,3
Unguri	6,6	91,4	1,7	-	-0,3
Vălcineț	96,1	-	3,4	-	-0,5

Din tabelul 2 se vede că din 21 de localități rurale ale raionului, mono-naționale sunt 16 (76,2%), din care 14 sunt moldovenești, iar 2 sunt ucrainene.

Localitățile cu cea mai mare pondere a populației autohtone sunt caracteristice majorității localităților: Clocușna (98,9%), Ocnîța (98,6%), Hădărăuți (98,3%), Bârnova (98,2%), unde ponderea populației moldovene este de 98%.

Tabelul 2. Clasificarea localităților umane a raionului Ocnîța după componența națională (anul 2014)

Nr. ord.	Localități	Nr.
1.	Moldovenești (românești)	14
2.	Ucrainene	2
3.	Moldo-ucrainene	3
4.	Ucraineano-moldovenești	1
5.	Romo-ucraiană	1
Total		21

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor [7]

În limitele raionului Ocnîța localităților bietnice le revin 23,8%, printre ele dominând cele moldo-ucrainene (or. Ocnîța, or. Frunză, Bârlădeni), ucrainean-moldovenești (Corestăuți) și romo-ucraiană (or. Otaci) (tab. 1, 2, fig. 2).

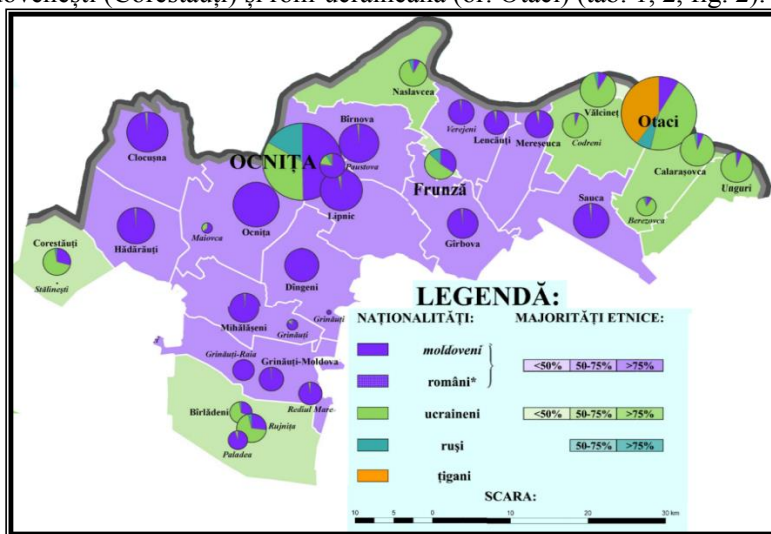

Fig. 2. Structura etnică a populației din localitățile raionului Ocnîța (2014) [4, 7]

Populația autohtonă este răspândită pretutindeni pe teritoriul raionului Ocnîța, dar totuși au o pondere însemnată în localitățile rurale amplasate în partea centrală a acestui raion, iar în localitățile de la periferia de vest și est a raionului predomină populația de etnie ucraineană (fig. 2).

Concluzii

1. Structura etnică a populației se determină ca raport între numărul populației unei etnii (P_x) și numărul total al populației (P), exprimat în procente (%).

2. Populația raionului Ocnîța din punct de vedere etnic este neomogenă, predominând moldovenii (62,4%), fiind urmați de ucrainenii (25,3%) și romii (6,8%). Moldovenii au cea mai pondere în localitățile rurale Clocușna (98,9%), Ocnîța (98,6%), Hădărăuți (98,3%), Bârnova (98,2%) și Dângeni (98,0%).
3. Ucrainenii sunt concentrați mai cu seamă în localitățile rurale Unguri (91,4%), Naslavcea (80,9%) și Coreștăuți (61,2%).
4. În aspect teritorial, populația autohtonă este răspândită pretutindeni pe teritoriul raionului Ocnîța, dar totuși au o pondere însemnată în localitățile rurale amplasate în partea centrală a acestui raion, iar în localitățile de la periferia de vest și est a raionului predomină populația de etnie ucraineană.
5. După componența etnică pe teritoriul raionului Ocnîța se diferențiază 5 tipuri de localități: moldovenești (14), moldo-ucrainene (3), ucrainene (2), ucraineano-moldovenești (1) și romo-ucraineană (1).

Bibliografie:

1. *Anuarul Statistic al Republicii Moldova, 2014 = Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*. Ch.: Statistica, 2014. – 558 p. ISBN 978-9975-78-932-5.
2. *Atlasul Republicii Moldova: Geografia fizică și socio-umană*. Chișinău: Iulian, 2012. – 32 p. ISBN 978-9975-922-10-4.
3. Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764-XV din 27.12.2001. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 1999, nr.16/53, p. 12.
4. *Materialele Secției pentru statistică Ocnîța*. [online] [citată 4 martie 2023]. Disponibil: <http://www.statistica.md/>
5. MÎTCU, Matei, SOCHIRCĂ, Vitalie. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Editura ARC, 2002. – 200 p. ISBN 9975-61-158-3.
6. MÎTCU, Matei, SOCHIRCĂ, Vitalie. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Editura ARC, 2003. – 200 p. ISBN 9975-61-158-3.
7. *Recensămintele populației din anii 1959, 1970, 1979, 1989, 2004, 2014*. [online] [citată 18 martie 2023]. Disponibil: <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=479&#idc=205&>
8. SOCHIRCĂ, Vitalie, MÎTCU, Matei. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Chișinău: ARC, 2010. – 144 p. ISBN 9975-61-565-5.
9. SOCHIRCĂ, Vitalie, MÎTCU, Matei. *Geografia umană a Republicii Moldova*. Chișinău: ARC, 2020. – 144 p. ISBN 9975-61-999-8.
10. VERT, Constantin. *Analiza geodemografică*. Timișoara: Mirton, 1995. – 76 p. ISBN 973-7989-50-3-8.
11. VERT, Constantin. *Geografia populației: teorie și metodologie*. Timișoara: Mirton, 2001. – 208 p. ISBN 973-585-468-6.